

Reuerendi Patris P. Hieremiæ Drexelii e Societate Iesu Opera omnia

Duobus nunc Voluminibus comprehensa, & libellis ante hac non editis
aucta ; Illvstrata, Indicibvs Moralibus, Locorum S. Scripturæ, Capitalium
Mysteriorum fidei, Rerum, & Concionum quouis anni tempore habendarum
; Congestis Et Compositis Methodo prorsus, alijs Auctoribus inusitata ; Sed
Theologis ...

Indicibvs Illvstratvs Et Avctvs Concionatoriis

Drexel, Jeremias

Antverpiæ, 1643

Cap. VII. Septimus resistendi modus, Tentationum illecebras Vitare.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-77031](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-77031)

Quis dicatur demon meridianus.

Meridiano liberat. Meridianus demon est, qui mollissimo accessu subdubitanter arsmat ad frontem perficandam: Quid hæret, aut quid metuis? viâ rectâ graderis, nec malis rationibus niteris; auctacter perge. Non est, quod formides; feliciter succedent omnia. En meridianus ex orco Angelum. Sunt fures holoserici splendide vestiti, quos nihil minus esse suspiceris, quam exercitatos è Mercurii familia. Mercarios, donec crumena lecta deprehendatur in manu furtivâ. His personatis furibus simillimus demon; Angeli splendores induit, familiarissimè accedit, omnem mentitur humanitatem, suadet, ratiocinatur, docet, instruit, ut quàm occultissimè decipiat. Cave, hunc suadorem, fuge palliatum hunc philosophum, diabolus est, fur est. Fur autem iste non venit, nisi ut furatur, & macet, & perdat. Hic primum & optimum est seipsum identidem commonerere: Attende tibi, istud est tentatio, & hæc ejus origo.

Ioan. c. 10. v. 10. Bern. tom. 1. festo die Sanctorum omnium, serm. x. mihi pag. 370.

Bernardus primè omnium tentationem oculis subjiciens: Quid putamus, inquit, quàm plurimi usque hodie factum illud graviter dijudicant, & tamen insipienter imitantur. Indignantur adversus Adam, quod obedierit voci uxoris sue plus quàm Dei: & ipsi quotidie Evam, suam carnem videremus Adam in eo articulo positum: ascendentibus cogitationibus in cor ejus, coarctari inter precem uxoris, & præceptum Creatoris: nonne clamaremus adversus illum, dicentes: Cave tibi miser: vide ne feceris, seducta est mulier, non acquiescas ei. Vt quid ergo, quoties apprehendit nos tentatio similis, non persuademus similiter nobis ipsis?

Quando igitur vel levioris noxæ species, & vel sola peccati umbra se prodit, quisque sibi ipse dicat: Eho pharmacopola venit cum inauratis carapotitiis; fur holosericus, demon meridianus inserpit ad tentandum: Attende, ac tentationis originem explora. Labori ne parce; modo omnibus resiste. Virtus vera nunquam est otiosa.

CAPUT VII.

Septimus resistendi modus.

TENTATIONUM ILLECEBRAS VITARE.

Triplex Diaboli tentatio: 1. Sui nominis & formæ defensio. Eccli. c. 14. v. 5.

Ioabus Abalonem in quercu harentem conto triplici tentatione adoritur. Prima est sui nominis & formæ defensio. Qui sibi nequam est, ait tentator, cui alii bonus erit? Qui suam ipse famam negligit, in seipsum tyrannus est. Hæc tamen nominis sui tentatio, nisi moderata sit & prudens, in mala non levia impellit. Hinc enim ira, fastus, impatientia, animique nascitur perturbatio. Hinc remedia quærentur ad tuendam famam non legitima, nimis acerba. Hinc simulatè multa fiunt & fictè, modò nesciamur os populi, & apud omnes bene audiamus. Hinc omnia aiorum dicta & iudicia sæpe non ex vano hausta creduntur temeraria: Quis enim omnibus satisfaciatur, ajunt, vitæ rationes exponere parati sumus, famamque nostram & ore & manu propugnare.

2. Sui nominis & formæ incuria.

Alterâ priori est opposita. Sunt enim qui nihil penitus curent, quidquid de se dicatur. Offensioni sunt, nec adeò pudicè ac sanctè vivunt. Hinc sermones non optimi. Illi tamen inaniter semet solantes: Sinamus, ajunt, homines loqui, cum anseres id nesciant. Rudissimæ plebis proprium est, aliis obrectare. Quid enim hos malevolorum sermunculos moremur? Hoc nobis utile, hoc commodum, hoc volupe est; jam alii dicant, quod volunt. En & illi & isti ad extrema vergunt, illi nimium, hi nihil curant; nimirum medio gradî difficile. Quivis igitur suas actiones probè inspicat. Si malæ sint, tantò magis culpandæ, quantò magis publicæ. Si bonæ sint, considerandum an aliter loquentes, ex ignorantia, sim-

A plicitate, nequitia id faciunt, quod in aliis vix unquam fatis emendabitur.

Tertium Tentamentum est prædestinatio, seu, divina ad æternam vitam electio. Hac tentatione non facile intricatur, quisque rationes suas bene composuerit cum Deo, sic enim de se sentit. Ego vasculum è luto sum: quid quid meo figulo placebit, quidquid ipse de me statuerit, id mihi placebit, sive alto me locare, aut humi affligere me voluerit; in ipsius manu sum testa famia. Et quando hæcenus tam copiosis tamque eximiis à Deo beneficiis ornatus sum, non possum nisi optima quæque ab illo expectare: operi manuum suarum porriget dexteram. Scio, quòd Deus immensæ miserationis patet eos omnes, qui serio suam ad ipsius voluntatem conformare, itaque ad ipsius arbitrium & vivere & mori cupiunt, non velit, non possit æternæ morti addicere: Atqui ego unicè hoc cupio meam omnem divinam voluntati subjungere. Intellexisti, diabole, hunc syllogismum? nunc potè gradum refer, & cum tuis sophantibus discide. Prædestinationis arcanum ego non scrutor. Quid, oro, fatanas adversus hunc talem potèst? Præferim si accedat, quod jam explicaturi sumus: Tentationum illecebras vitæ. Qui seipsum resistendi modus est, de quo nunc plura.

S. I.

Parietes ligneos hortis sepiendis, parietes lateritios domibus claudendis, sæpius & ubique videre licet; parietes ferreos & chalybæos thesauro custodiendo forsitan nunquam vidimus: de hoc tamen Venusinus canit:

Hic murus ahenus esto.

Nic conscire sibi, nullâ pallefcere culpâ;

Ter si resurgat murus ahenus.

Verè triplex, ahenus, adamantinus est murus adversus tentationes, & omnia eorum irritamenta. Nunquam otiosi. Bonæ conscientia sanè robustissima, non tamen à tentationibus secura est; at verò semper esse occupatum, à laboribus honestis nunquam ferriari, triplex, ahenus, ter resurgens murus est. Præforam Patrum non est paræmia. Occupatus ab uno diabolo, otiosus à mille vellicatur, trahitur, tentatur. Qui non laborat, sine muro est, diabolorum ludibriis expositus.

Putem ego, si Antistes, si Decanus, si Rector, si Guardianus in suo quisque cœnobio aut collegio rem bene geri velit, hoc modis omnibus agendum illis, ut sui omnes semper sint occupati, nec unquam vel horulæ parte orientur. Si istud impetraverint, in ceteris omnibus religiosa disciplina non agrè sancietur. Ubi feræ & cessatio, ubi desidria & iners otium, ibi claudicant illa omnia, labat disciplina, languent studia, silentium exulat, perestrepunt colloquia, vigent symposia, somnus imperat, diabolus triumphat: ferè nusquam res bene geritur, cum nihil agitur. Sanctus Ignatius Lojola legem quadragesimam quartam hanc scripsit: Omnes quamdiu corpore bene valent, in spiritualibus vel exterioribus rebus habeant, in quo occupentur; ne otium malorum omnium origo, quoad ejus fieri possit, domi nostræ locum habeat. Quemadmodum homo contagiosus peste infectus, ulceribus, chironiis ac pestiferis plenus, in nullum domus angulum admittitur, ne lues propagetur; ita otium pestis ipsissima, contagio fœdissima, nullo ædium hypocautissima in nullo loco, non conclavi, nullo cubiculo, non linâ, non stibulo, non ambulacro ullo recipiatur; nihil loci reperiat; ex omnibus undique angulis eliminatû & proscriptum sit; nusquam unquam totâ domo inveniatur ullus, qui sibi permillum puret ex toto ferari. A primo die exordio ad usque postremam clausulam labor continuus quæritur, ut omnes occupet. Sed nunquid semel iterumque de die licebit respirare? Ita, licebit; sed hæc ipsa respiratio non penitus sit otiosa, suas & illa tam loquendi quàm agendi leges

di leges habeat. Otium, origo, seminarium, lerna ma-
lorum omnium. Otium vita, & multa simul jugulasti.

Sed quid ego de Antistitibus, Decanis, Guardianis,
Rectoribus hic dicam? Deus ipse summè sollicitus est,
& pæne hoc unum fatagit, ut nos amantes otii morta-
les variis laboribus distineat, ne certatim defluamus ad
vicia. Hinc multa millia hominum egestate premit, ut
ad labores adigat. Vis esse? labora. Quòd si fore egeno-
rum millibus in parato esset victus & vestitus, laborem
& opus fugerent, libidines sectarentur. Ideo & diviti-
bus ac opulentis suos Deus ingerit labores. Variæ illos
exercent lites, non raro turbulenta fatigant negotia, ra-
tiones rei familiaris & sumptuum inspiciendæ, æs otio-
sum, nummi vacui exercendi, pecunia fenori locanda,
villæ suburbanæ & prædia lustranda, domesticæ guber-
nandi, liberi operosè curandi. Quia tamen labores isti
opulentiorum sæpe non sunt catenari, nec enim in pi-
strino assidue molunt, ideo has ipsas à labore cessatio-
nes & inducias diversis Deus occupat æruminis. At pau-
peres, quia ferè semper in opere sunt, plerumque tam
permolestis miseris non urgentur. Malum eorum ma-
ximum paupertas, quam illi tamen ut rem necessariam
jamque insuper assuetam non adeò acerbè sentiunt, ut
divites ad egestatem devoluti. Ita Deus omnia molit-
ur, ut palam & ligonem manibus nostris inferat, nôs-
que adigat ad fodiendum. Velimus, nolimus, fodi-
dam est. Ad laborem nascimur, perinde ut avis ad vo-
latum. In sudore vultus nostri vescimur pane nostro,
nec enim aliter possumus. Quisquis oblectatur, & illud
pigrè curatôtis excusat: Fodere non valeo. Perinde lo-
quitur, ac si dicat: Vincere non valeo. Nam observe-
mus sedulo, an non plerumque verum sit: Ideo tenta-
tus, quia non occupatus. Mille diaboli otiosum velli-
cant, trahunt, exagitant, & ad prava stimulant; laborio-
sum unicuique, & velut jam exarmatus. Hinc cum Hiero-
nymo præcipiebant profici. Nunquam non occupatum
diabolus te inveniat.

Ita Dei, liceat sic loqui, primaria est cura, nos ad
opus ducere, & semper tenere occupatos. Ubi sedulus
quis est magnæque operæ, ac laborem perpetuat, ibi
Deus quali sine curâ est.

§. II.

DEgebat in sacro Parthenone Euphrasia * maximè
sed occultæ sanctitatis Virgo. Hanc diabolus, quia
omnium erat demississima, extremè oderat, & modis
omnibus, quibus licuit, dies noctesque infestabat. Die
quadam Euphrasia, dum hauriret aquam, præceps in
puteum delapsa est, sed casu innocuo; nam fune titulæ
prehenso suppeticas inelamavit. Ad clamantis vocem
accurrerunt ceteræ, & extraxerunt occultâ vi dejectam.
Illa verò jam extra puteum familiariter subridens: Vi-
vit Christus meus, ait, quia non me vinces diabole, ne-
que cedo tibi. Hactenus unam tantummodò hydriam
culinæ detuli: verùm ex isto die laborem duplicabo, &
posthac deferam duas. Quod dixit, fecit: Oleum &
operam perdit diabolus ubi labor non tantum non
minuitur, sed augetur. Labores multi tentationes pau-
cæ. Beatus, quem ipse labor, velut importunus creditor
locis omnibus compellat: Heus tu, quando absolves
pensum? Nomina exacturus adsum. Hic pro se quisque
dixerit: Non cedo tibi, diabole; non vinces me. Si ha-
ctenus labori horam unam impendi, imposterum im-
pendam duas. Ita faciam; ita me superi juvent. Sicut au-
tem otium, ita omnes tentationum illecebræ sunt fu-
giendæ. Quemadmodum verò vitiorum, sic & illece-
brarum ad illa discrimen est. Sunt vitia, quæ amarorem
& nauseam propinant, hæc consuetu superanda. Sunt
alia, quæ voluptatem, & nescio, quid melius atque sac-
chari lambendum oggerunt, hæc fugâ sunt vincendæ;
procul abesse, optimum hinc remedium.

§. III.

ESt, qui diversi loci genium ita calleat, ut possit di-
cere: Hic plerumque aliis detrahitur, & maledici-
tur, hic litigatur, hic luditur, his potatur, hic amores &
colloquia pessima seruntur, hic chori agitantur, hic la-
sivi mores exercentur, hic nihil boni fit. Fuge hinc igi-
tur dilecte mi, fuge has charybdes & scyllas, fuge loca
naufragiis tam infamia, fuge societates & amicitias tam
periculosas, tam noxias. Castissimus Joseph Ægypti
Prorex cor habuit leoninum, sed cervinos pedes, libi-
ditinis illecebras fugit. Ambrosius hoc fugæ genus mo-
dis omnibus conluadens: Persequuntur nos, inquit, pecca-
torum illecebra, persequitur libido. Sed tu fuge, tanquam fu-
riosam dominam, qua si comprehenderit, nec die, nec nocte re-
quiescere sinit, exagitat, incendit, urit. Iacob fortior in Labano
tentatore, quam in Esau persecutore fugiendo fuit. Fugit Elias
secularem illecebram, & conversionis maculose contagionem,
& impie ac prevaricatoris nationis sacrilegia. Fugiamus, idem eodem
sicut Loth, Sodomitana crimina amplius quam supplicia for-
midans. Nam monitus ab Angelis de futuro incendio cunctaba-
tur. Magis enim pius certa scelerum fugit contagia, qui Sodom-
itanis domum clausit, nec cohabitans, nec cogitans eos, quorum
flagitia nesciebat, & opprobria aversabatur, nos fugiens res-
pexit eos, quorum conversationes non desiderabat. Gloriosa hæc
fugæ est, fugere à facie peccati.

Hieronymus de suspecto contubernio vitando disse-
rens: Quid tibi, ad, necesse habes quotidie aut perire, aut vin-
cere?

Hieronymus de suspecto contubernio vitando disse-
rens: Quid tibi, ad, necesse habes quotidie aut perire, aut vin-
cere?

Hieronymus de suspecto contubernio vitando disse-
rens: Quid tibi, ad, necesse habes quotidie aut perire, aut vin-
cere?

Hieronymus de suspecto contubernio vitando disse-
rens: Quid tibi, ad, necesse habes quotidie aut perire, aut vin-
cere?

Hieronymus de suspecto contubernio vitando disse-
rens: Quid tibi, ad, necesse habes quotidie aut perire, aut vin-
cere?

Hieronymus de suspecto contubernio vitando disse-
rens: Quid tibi, ad, necesse habes quotidie aut perire, aut vin-
cere?

Hieronymus de suspecto contubernio vitando disse-
rens: Quid tibi, ad, necesse habes quotidie aut perire, aut vin-
cere?

Hieronymus de suspecto contubernio vitando disse-
rens: Quid tibi, ad, necesse habes quotidie aut perire, aut vin-
cere?

Hieronymus de suspecto contubernio vitando disse-
rens: Quid tibi, ad, necesse habes quotidie aut perire, aut vin-
cere?

Hieronymus de suspecto contubernio vitando disse-
rens: Quid tibi, ad, necesse habes quotidie aut perire, aut vin-
cere?

Hieronymus de suspecto contubernio vitando disse-
rens: Quid tibi, ad, necesse habes quotidie aut perire, aut vin-
cere?

Hieronymus de suspecto contubernio vitando disse-
rens: Quid tibi, ad, necesse habes quotidie aut perire, aut vin-
cere?

Hieronymus de suspecto contubernio vitando disse-
rens: Quid tibi, ad, necesse habes quotidie aut perire, aut vin-
cere?

Hieronymus de suspecto contubernio vitando disse-
rens: Quid tibi, ad, necesse habes quotidie aut perire, aut vin-
cere?

Hieronymus de suspecto contubernio vitando disse-
rens: Quid tibi, ad, necesse habes quotidie aut perire, aut vin-
cere?

* Post Tre-
bianum,
Drausime-
num, &
maximè post
Cannensem
Romanorum
cladem.
† Seneca
ep. 51. mihi
mibi p. 468.

Psal. 67.
vers. 13.
Hebræa hic
mysteria non
excusimus.
Inter alios
videri potest
Iacobus Ti-
rinus in hinc
locum.
Psal. 17. v. 33.
& 35.

Ibid. v. 34.

Joseph Æ-
gypti pro-
rex habuit
cor leoni-
num, pedes
verò cer-
vinos.
Ambrosius
lib. de fugâ
scilicet, c. 4.
mibi p. 226.
Idem eodem
lib. 6. p. 234.
& cap. 9.
pag. 239.
Gen cap. 19.
vers. 16.

Hieronymus
epist. 47.

Deus mor-
talis variis
laboribus
distinet, ne
certatim ad
vicia.

Mille di-
aboli otiosum
velli-
cant, trahunt,
exagitant,
& ad prava
stimulant;

Mille di-
aboli otiosum
velli-
cant, trahunt,
exagitant,
& ad prava
stimulant;

Idem eodem
lib. 6. p. 234.
& cap. 9.
pag. 239.
Gen cap. 19.
vers. 16.

Oleum &
operam perdit
diabolus ubi
labor au-
getur.

Idem eodem
lib. 6. p. 234.
& cap. 9.
pag. 239.
Gen cap. 19.
vers. 16.

Idem eodem
lib. 6. p. 234.
& cap. 9.
pag. 239.
Gen cap. 19.
vers. 16.

